

Μοῦ τρέχουνε τὰ σάλια 'ς τὰ γιομάτα
 Λασκαράτ., ἐνθ' ἄν. 2) 'Ὡς ναυτ. ὄρος, πλησιεστῶς,
 ὁρίως, μὲ στροφὴν τοῦ πλοίου πρὸς τὴν φορὰν τοῦ ἀ-
 νέμου "Ἀνδρ. Θράκ. (Ἐπιβάτ.) Κεφαλλ. Κρήτ. Μεγίστ.
 Προπ. (Κύζ.) Σύμ. — Ν.Κοτσοβίλ., Ἐξαρτ. πλοίων, 128
 Α.Μαμμέλ., Σκοπ., 63 Α.Παπαδιαμ., Χριστούγ. τεμπέ-
 λη, 118 — Λεξ. Δημητρ.: «'Ἄλλ' εἰς τὸ πέλαγος τὸ νᾶ
 συμπλέωσι δύο ἱστιοφόρα εἶναι δύσκολον πρᾶγμα, διότι ἐνῶ
 ἐν εὐρίσκει τὸν ἄνεμον δευτερόπρυμνα ἢ πηδαλιουχεῖ γε-
 μᾶτα ἢ κάμνει βόλτες, τὸ ἄλλο πέφτει εἰς καραντί» Α.Πα-
 παδιαμ., ἐνθ' ἄν. || Φρ. Τὸ καράβι ἔτρεχε 'ς τὰ γεμάτα
 τὸ πλοῖον ἔπλεε πλησίον, ταχέως) "Ἀνδρ. Ἐλα γεμά-
 τα (στρέψον τὸ πλοῖον πρὸς τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου) Μεγίστ.
 Ἀντίθ. φρ. Ἐλα ὄρτσα. Ἀρμενίζω γεμάτα (πλέω πλη-
 σίστιος) Λεξ. Βυζ. || Ἄσμ.

"Ὀρτσα νὰ πάω, χάνομαι γεμάτα, δὲ γλυτώνω,
 καὶ νὰ τὸ ρίξω 'ς τὴ στεριά, πάλι τὸ μετανοιώνω
 Κρήτ.

"Ὀρτσα μιὰ κ' ἔλα γιομάτα | γιὰ-τ-αὐτὴ τὴ μαυρομάτα
 Ἐπιβάτ.—Ποίημ.

Σὰν κάτι μαγικὸ | γεμάτα κατεβαίνει
 καράβι Ἑλληνικὸ
 Α.Μαμμέλ., ἐνθ' ἄν.

γεματάκι τό, ἀμάρτ. γιοματάκι Πελοπν. (Λιγούρ.) —
 Χ.Χρηστοβασ., Διαγων., 31 Διηγ. στάνης, 63 γιοματάκ'
 Εὔβ. ("Ἀκρ.) γιουματάκ' Εὔβ. (Στρόπον.) γιουματάκ'
 Στερελλ. (Αἰτωλ. Ὑπάτ. Φθιώτ. Φωκ.) γιοματάτσι Εὔβ.
 (Κάρυστ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γέμα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άκι.

1) Τὸ μεταξὺ ὀγδόης καὶ ἐνάτης πρωινῆς ὥρας λαμβανό-
 μενον φαγητὸν Εὔβ. (Κάρυστ.) Στερελλ. (Ὑπάτ.). Συνών.
 γέμα 3. 2) Γέμα 4, ὁ ἰδ., Εὔβ. ("Ἀκρ. Κάρυστ. Στρόπον.)
 Πελοπν. (Λιγούρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ὑπάτ. Φθιώτ. Φωκ.)
 — Χ.Χρηστοβασ., ἐνθ' ἄν.: Θά' ρθου τοῦ γιουματάκ' Ὑπάτ.
 Θά εἴμ' ἱκεῖ ἀπ' ἀπ' τοῦ γιουματάκ' Αἰτωλ. Τὸ γιοματάκι
 ξεκινήσαμε τὸ λείψανο γιὰ τὸ ρημοκκλήσι Χ.Χρηστοβασ.,
 Διηγ. στάνης, ἐνθ' ἄν.

γεματάρης ἐπίθ. ἀμάρτ. Θηλ. γιοματάρη Πελοπν. ('Ἀ-
 ρεόπ. Γέρμ. Κίτ. Οἰτυλ.) Οὐδ. γεματάρη Ἴος Σίκιν. — Εἰ-
 κονογρ. Ἑλλάδ. 3, 162 Γ.Χατζιδ., Γλωσσ. Μελέτ., 219
 γιοματάρη σύνθηθ. γιουματάρ' βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. γεμάτος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
 -άρης, δι' ἣν ἰδ. -άρις.

1) Ὁ ἔχων τι εἰς πλησμονὴν Πελοπν. ('Ἀρεόπ. Γέρμ. Κίτ.
 Οἰτυλ.): Γιοματάρης εἶναι οἱ ἐλιές (τὰ ἐλαιόδενδρα εἶναι
 πλήρη καρποῦ) Γέρμ. 2) Τὸ πλήρες ἀνέμου ἀνοικτὸν ἱστίον
 τοῦ μύλου Ἴος Σίκιν. : Τά' χω γεματάρια τὰ παννιά, ὅταν
 δὲ φυσᾷ πολὺ Σίκιν. Γεματάρια παννιά Ἴος. 3) Τὸ οὐδ.
 καὶ ὡς οὗς. α) Τὸ πλήρες οἴνου βαρέλιον πολλαχ. : Θέλου
 'ἀμ-μοῦ βάλλης κρασί' πὸ τὸ γιοματάρη Εὔβ. (Κουρ.) Ἀνοῖξα
 τὸ γιοματάρη Μέγαρ. Πιάσε μας ἀπὸ τὸ γιοματάρη Πελοπν.
 ('Ἀρκαδ.) Ἐπιασα κρασί' ἀπ' τοῦ γιουματάρ' σήμερα Στε-
 ρελλ. (Αἰτωλ.) Τὰ βαγένια, κατακάθαρα πιά, περιμένουν 'ς τὸ
 βαγεναρειὸ τὸν καινούριο μούστο. Ὑστερα ἀπὸ λίγο θὰ τὰ
 λένε γιοματάρια Δ.Λουκόπ., Γεωργ. Ρούμελ., 329. α' Αφοῦ
 στερεύσῃ τὸ ἐν βαρέλιον, ἀνοίγεται ἄλλο γιοματάρη Δ.Λου-
 κόπ., Αἰτωλ. οἰκῆσ., 83. β) Συνεκδ., ὁ ἐκ νεωστὶ ἀνοιχθέντος
 βαρέλιου λαμβανόμενος οἶνος σύνθηθ.: Τώρα ἀνοῖξε τὸ βαρέλι
 κ' ἔχει ἓνα γιοματάρη πὺ τρανεύεται μιὰ χαρά. Πᾶμε 'ς
 τὴν ταβέρνα τῆς γειτονιάς' ἔχει ἓνα καλὸ γιοματάρη. Χθὲς

τὸ βράδυ ἤπιαμε ἓνα γιοματάρη σύνθηθ. Ἀκόμα εἶναι γιο-
 ματάρη, γι' αὐτὸ δὲν τὸ 'χει πιάσει τὸ ρετσίνι Πελοπν.
 ('Ερμιόν.) Πήγαιν' ἓνα βοτσί' γιοματάρ' (βοτσί' = δο-
 χεῖον οἴνου) Λευκ. || Ἄσμ.

Τὸ κρασί τὸ γιοματάρη | κάμνει γέρο παλ-ληκάρη
 Εὔβ. (Κουρ.) — Ποίημ.

Καταραμένε κάπελα καὶ κλέφτη ταβερνιάρη,
 τί τὸ νερώνεις τὸ κρασί καὶ πίνω ἀπ' τὸ ξανθὸ
 καὶ πίνω κι' ἀπ' τὸ κόκκινο κι' ἀπὸ τὸ γιοματάρη
 κι' ἀπὸ τὸ σῶσμα τὸ τραχύ, πίνω καὶ δὲ μεθῶ;

Ι.Πολέμ., Παλ. βιολ., 74. Ἀντίθ. καμουσί, σῶσμα.

γεματάρω ἀμάρτ. γιοματάρω Κρήτ. — Α.Κριάρ., Κρητ.
 ἄσμ., 311 γιοματάρω Κρήτ. (Κίς. Σέλιν.)

Ἐκ τοῦ γεματίζω διὰ μετασχηματισμὸν πρὸς τινα ἄλλα
 εἰς -άρω, οἶον κολατσίζω-κολατσάρω. Ἰδ. Γ.Χατζιδ.,
 Ἀκαδ. Ἀναγν. 3, 122 Ἐπετ. Φιλολ. Σχολ. Πανεπ. Θεσσα-
 λον. 1 (1927), 30.

1) Τρώγω τὸ μεσημβρινὸν φαγητὸν, γεματίζω Κρήτ.
 (Κίς. Σέλιν.) : Ἄσμ.

Ὁ δάσκαλος τὸ σκόλασε, νὰ πᾶ' νὰ γιοματσάρη.

Συνών. γεματίζω 1. 2) Τρώγω τὸ ἀπογευματινὸν φαγη-
 τὸν Α.Κριάρ., ἐνθ' ἄν. : Ἄσμ.

Καθίζουνε γιὰ νὰ γευτοῦν καὶ γιὰ νὰ γιοματάρουν.

γεματεσινὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. γιοματεσινὸς Πελοπν. (Μα-
 ζαίικ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γεμάτι ἀναλογικῶς πρὸς τὸ χθεσινός.

Ὁ τοῦ ἀπογεύματος τῆς προηγουμένης ἡμέρας : Γάλα γιο-
 ματεσινό.

γεματήσιος ἐπίθ. ἀμάρτ. γιουματήσιος Μακεδ. (Βόιον).
 Ἐκ τοῦ οὗς. γέμα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ήσιος.
 Ὁ πρωινός : Τοῦ τ'ρόγαλον τοῦ βραδ'νο κί τοῦ γιουματή-
 σον τὰ σμείγουσι τὰ δύο μαζί.

γεμάτι τό, ἀμάρτ. γιομάτσι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γέμα κατὰ τύπον ὑποκορ.

Ἡ περὶ τὴν δεκάτην πρωινήν ὥρα : Ἄσμ.

Ὁ Χάρος σὰ δ' ἀγροίκεσε, | πολὺ τοῦ βαραιοφάνηκε
 κι' ὡς τὸ γιομάτσι τὸ καλὸ | ἐπῆρε τοὺς ἐννιά ἀδερφοὺς
 καὶ μέσα 'ς τὸ κοδόβραδο | ἐπῆρε καὶ τὸ Γωσταδῆ
 (ἐκ μοιρολ.) Μάν.

Μέσ' 'ς τὸ γιομάτσι τὸ καλὸ | ἦρθ' ὁ καλὸ μου πεθερός
 (ἐκ μοιρολ.) Κίτ.

γεματιά ἡ, ἀμάρτ. γιοματιά Κέρκ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γεμάτι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

Τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας μέχρι τοῦ γεύματος : Ἐχω νὰ κλα-
 δέψω ἀκόμη μιὰ γιοματιά.

γεματίζω Δαρδαν. Θράκ. (Καλαμ.) Ἰκαρ. Πόντ. (Ὀφ.)
 — Λεξ. Περίδ. Βυζ. Πρω. Δημητρ. γεματίζου Θράκ. (Καλ-
 λίπ.) Λῆμν. Μακεδ. (Βόιον Γκιουβ.) γεματίζ-ζω Κῶς Ρόδ.
 Σύμ. ἔματιζω Νάξ. ('Απύρανθ.) Χάλκ. γιοματίζω σύνθηθ.
 γιοματίζου Εὔβ. (Αὐλωνάρ. Βρύσ. Κύμ. Ὀξύλιθ.) Πελοπν.
 (Κίτ. Μάν.) γιουματίζου Ἀλόνν. Εὔβ. (Στρόπον.) Ἡπ.
 Θεσσ. ('Αργιθ. Καλαμπάκ.) Ἰμβρ. Μακεδ. (Βλάστ. Βόιον
 Γρεβεν. Δῖον Δρυμ. Θεσσαλον. Καστορ. Καταφύγ. Λιτόχ.
 Σιάτ. Σισάν. Χαλκιδ.) Σαμοθρ. Σκόπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.
 Ἀχυρ. Ναύπακτ. Τριχων.) γεματῶ Ρόδ. γιματάου Ἡπ.
 γιοματάου Ἡπ. (Τσαμαντ.) γιουματάου Ἡπ. Ζαγόρ. κ.ά.)

